

»Pa grjmo hwodit po Wajdušni«

Avtorica: Lana Marc
Mentorica: Kajetana Tornič
Šola: Ekonomska šola, Šolski center Postojna

Ajdovščina, april 2021

VSEBINA

1. UVOD.....	3
2. NAČRT OGLEDA.....	3
3. AJDOVŠČINA	4
3.1 ZGODOVINA	4
3.2 ZANIMIVOSTI.....	5
3.3 AKTIVNOSTI.....	5
4. ODSEKI.....	6
4.1 ODSEK 1 - CASTRA.....	6
4.2 ODSEK 2 – LAVRIČEV TRG.....	6
4.3 ODSEK 3 – RIMSKE TERME	7
4.4 ODSEK 4 – IZVIR HUBLJA	7
4.5 ODSEK 5 – FUŽINE IN CERKEV SV. ANTONA PADOVANSKEGA.....	8
4.6 ODSEK 6 – JOCHMANNOV MLIN.....	9
4.7 ODSEK 7 – ŠTURJE.....	10
4.8 ODSEK 8 – DVORANA 1. SLOVENSKE VLADE	10
4.9 ODSEK 9 – PILONOVA GALERIJA	10
5. CENA.....	11
6. INFORMACIJE ZA SAMOSTOJNI OGLED	11
7. OSTALA TURISTIČNA PONUDBA.....	12
7.1 CERKEV SVETEGA JANEZA KRSTNIKA.....	12
7.2 KIP FILIPA TERČELJA	12
7.3 LOKARJEVA GALERIJA.....	14
7.4 MUZEJSKA ZBIRKA.....	14
7.5 GALERIJA LIČNA HIŠA.....	14
7.6 OTLIŠKO OKNO.....	15
8. MOBILNA APLIKACIJA TURISTIČNI VODNIK.....	15
9. VIRI	16

1. UVOD

Lepo pozdravljeni! Sem Lana Marc, dijakinja 3. letnika Ekonomske šole na Šolskem centru Postojna. S tem itinerarjem bi vas rada popeljala skozi moje mesto, v katerem živim, Ajdovščino. Tu živijo ljudje mestom v Vipavski dolini pravijo »raj na Zemlji«, saj so prečudovita skozi celo leto, skozi vse letne čase.

Ajdovščino sem si izbrala zato, ker menim, da je čudovito mesto in kot pravi pregovor »Ljubo doma, kdor ga ima«. Ima bogato zgodovino, ki sega že v čase Rimljanov, danes pa se tu prepletajo najrazličnejše vrste ljudi, z različnimi verstvi in narodnostmi.

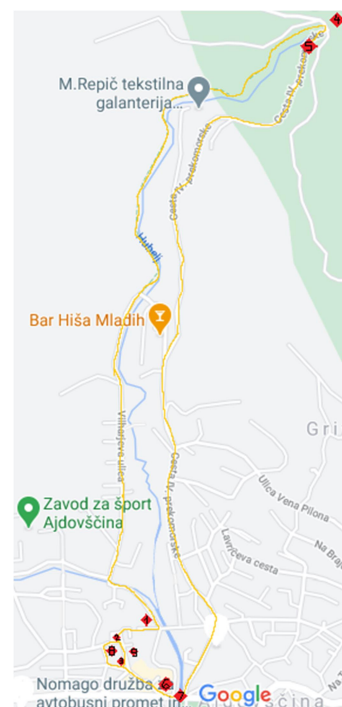
To je majhno mesto, zato si lahko vse znamenitosti ogledamo peš, ne potrebujemo posebnega prevoza. Ogled znamenitosti sem želela čim bolj približati kronološkemu zaporedju. Sam začetek poti bo na novo prenovljenem Lavričevem trgu.

2. NAČRT OGLEDA

Predviden začetek je ob 8:00 pri utrdbi Castra v Ajdovščini. Po ogledu Castrre gremo na Lavričev trg, kjer si ogledamo nekatere ne dolgo odkopane ostanke rimskega obzidja. Iz časov Rimljanov so v Ajdovščini ohranjene tudi rimske terme, ki si jih ogledamo ob približno 9:00.

Ob 12:00 prispemo do izvira Hublja, kjer pojedemo kosilo v Gostilni pri izviru Hublja, kjer je gostom na voljo okusna tradicionalna vipavska hrana in osvežujoči čaj. Izvir Hublja je izhodišče za nekaj najbolj priljubljenih poti v Vipavski dolini, kot so na primer Otliško okno, Čaven, Golaki ali Sinji vrh. Po kosilu se odpravimo nazaj proti Ajdovščini. Na poti se ustavimo še na Fužinah in pri cerkvi sv. Antona Padovanskega. Ob 14:30 prispemo v Ajdovščino, kjer si ogledamo še star mlin in most, ki ločuje Šturski del od Ajdovščine. Ob 15:00 si ogledamo še Dvorano 1. slovenske vlade ter galerijo slavnega grafika, fotografa in slikarja Vena Pilona po katerem je poimenovana celo Srednja šola v Ajdovščini.

Ura	Odsek
8:00 – 8:30	1. Castra
8:30 – 9:00	2. Lavričev trg
9:00 – 9:30	3. Rimske terme
9:30 – 11:00	4. Izvir Hublja
11:30 – 12:30	Kosilo
12:30 – 13:30	5. Fužine in Cerkev sv. Antona Padovanskega
13:30 – 14:30	6. Jochmannov mlin
14:30 – 15:00	7. Šturje
15:00 – 15:30	8. Dvorana 1. slovenske vlade
15:30 – 17:00	9. Pilonova galerija

Slika 1: <https://www.google.si/maps>

3. AJDOVŠČINA

Na sredini Vipavske doline, na zahodu majhne države Slovenije, v osrednji Evropi, leži mesto Ajdovščina. Mesto obsega 7 km² in v njem prebiva le nekaj manj kot 7.000 prebivalcev, ki imajo svoje prav posebno narečje.

Ajdovščina je na prvi pogled mirno, podeželsko zasanjano mesto, varno prislonjeno ob pobočje Gore in udobno zleknjeno v rodovitni, mediteransko blagi dolini. Vendar je kot bi prevzela karakter hudourniške reke Hubelj, ob kateri je nastala, presenetljivo dinamično, včasih celo impulzivno mesto, polno ustvarjalnega življenja.

Slika 2: <https://www.vipavskadolina.si/splosno/ajdovscina>

3.1 ZGODOVINA

Legenda pravi, da so Slovani, ko so uzrli mogočne razvaline Castre, njeno gradnjo pripisali velikanom Ajdom. Od tod današnje ime Ajdovščina. Ajdi se v literaturi pojavljajo kot velikani s človeško podobo. Ljudje naj bi bili v primerjavi z njimi tako majhni, da so jih lahko nosili v predpasniku. Naselili so se na najvišje gore in planine in sicer posamezno. Zidali so veliko gradov, cerkva, božjih oltarjev, čeprav so bili v nekaterih delih označeni kot pogani.

Zgodovina mesta sega več kot 2.000 let nazaj, v čas, ko so Rimljani ob Hublju postavili cestno postojanko, nato pa zgradili mogočno vojaško utrdbo, imenovano »Castrum Ad Fluvium Frigidum«, kar v slovenščini pomeni »Utrdba ob mrzli reki«, z namenom obrambe vzhodnih meja rimskega imperija. Bitka pri Frigidu ali Bitka ob mrzli reki je bila ena najpomembnejših bitk v poznem obdobju Rima, ki se je odvijala 5. in 6. septembra 394. Odvijala se je med Evgenijem in cesarjem Teodozijem, ki je z zmago krščanskega Teodozija nad poganskim nasprotnikom utrla pot krščanstvu, da je postalo državna vera. K zmagi Teodozijeve vojske pa naj bi po legendi močno pripomogla za te kraje značilna močna burja.

Slika 3: https://sl.wikipedia.org/wiki/Bitka_pri_Mrzli_reki

Leta 451 je hunski vojskovodja Atila na pohodu v Italijo postojanko porušil. Za Rimljani je čez Vipavsko dolino šlo veliko ljudstev: Huni, Vzhodni Goti, Langobardi,... Leta 1000 je to območje prišlo pod oblast oglejskega patriarha, nato v 11. stoletju pod goriške grofe in leta 1500 pod Habsburžane, ki so ostali na oblasti vse do leta 1918.

V času cesarja Ferdinanda, leta 1561, so postavili poseben patent, s katerim so dovolili zagon fužin na Fužinah nad Ajdovščino. To je pomenilo začetek proizvodnih dejavnosti na teh tleh in temelj za vse kasnejše industrijske dejavnosti. Hubelj je pognal mnogo dejavnosti, ob njem je bilo poleg fužin in valjarne bakra še veliko mlinov, stop, žag, elektrarn, tovarn, nastala je celo prva tukajšnja pivovarna.

V srednjem veku je skozi Ajdovščino potekala meja med Goriško in Kranjsko deželo, kar je mesto razdelilo na dve občini in sicer na Ajdovščino in Šturje. Mejo med njima je predstavljala že omenjena reka Hubelj. Leta 1940 pa je prišlo do ponovne združitve občin, tako danes poznamo samo občino Ajdovščina, če pa vprašate prebivalce nekdanjih Šturij, kje živijo, vam bodo odgovorili, da živijo v Šturjah.

3.2 ZANIMIVOSTI

Zanimiva posebnost Ajdovščine je ta, da je mesto postalo ob koncu druge svetovne vojne za nekaj dni prestolnica Slovenije, v središču mesta pa je tako nastal spomenik prvi povojni vladi na Slovenskem, ustanovljeni 5. maja 1945, ki velja tudi za občinski praznik.

Slika 4: <http://www.ung.si/sl/studij/studentski-vodnik/ajdovscina/>

Gotovo ste že kdaj slišali nekoga, ki je rekel »spet je padel kamen s strehe«. Ljudem v Ajdovščini nagaja tudi tu značilna burja, ki na svoj način kroji življenje v deželi. Hladen in sunkovit veter, ki se s planot spušča proti dolini v sunkih, ki lahko dosežejo hitrost celo do 180 km/h.

3.3 AKTIVNOSTI

Mesto Ajdovščina ponuja obiskovalcem vse, kar potrebuje za kratek obisk ali celo daljši postanek. Je kolesarjem in pohodnikom prijazno mesto. Pohodne poti nas vabijo po strmih pobočjih Trnovske planote, vse do najvišjih vrhov, po položnih poljskih poteh, skozi vinograde, sadovnjake, travnike in polja,... Ponuja pa tudi možnosti za lagodno družinsko in izletniško kolesarjenje ter celo poti za ekstremne kolesarske podvige. V Ajdovščini delujeta tudi dva enduro in downhill kolesarska kluba, ki dosegata več kot odlične rezultate.

Slika 5: <http://www.sloenduro.com/kamplc-enduro-za-konec-v-ajdovscini-zmaga-persaka/>

4. ODSEKI

4.1 ODSEK 1 - CASTRA

Ajdovščina je eno najbolj raziskanih rimskih območij v Vipavski dolini. Najbrž tudi zato, ker je med vsemi slovenskimi kraji, ki so jih naseljevali Rimljani, le še v Ajdovščini ohranjeno skoraj povsem strnjeno rimskodobno obzidje s štirinajstimi stolpi. Rimljani so utrjen vojaški tabor, ki je bil vključen v obrambni sistem vzhodnih meja rimskega cesarstva, začeli graditi okoli leta 270. Ajdovščina se je dolga stoletja razvijala izključno znotraj njega. Od tedanje utrdbe je bolj ali manj ohranjenih 7 stolpov in del obzidja.

Slika 6: <https://www.vipavskadolina.si/splosno/ajdovscina>

Slika 7: https://www.europeana.eu/sl/item/08520/MK_Steklo_f00000_a00061s_b_jpg

Utrdba ima tloris v obliki nepravilnega mnogokotnika. Notranjost utrdbe je zaradi kasnejših prezidav, rušenj in novejših pozidav slabo poznana. Odkrili pa so ostanke več stavb, term in kanalizacije. Forum je bil verjetno na mestu današnjega glavnega mestnega trga.

Slika 8: <https://www.vipavskadolina.si/odkrivaj/dediscina/kulturna-dediscina/arheoloska-dediscina>

4.2 ODSEK 2 – LAVRIČEV TRG

Lavričev trg je spreminjal imena: v času italijanske okupacije so ga pripisali kraju, po drugi vojni je bil Titov trg, Ajdovci pa so se celo življenje zbirali na »Placu«, ki je od Rimljanov dalje ostajal ves čas enak.

Slika 9: https://www.lokalne-ajdovscina.si/article/2020081814030381/lavricev_trg_v_ajdovscini_koncno_osvobojen_ograj/

4.3 ODSEK 3 – RIMSKE TERME

Kako velik pomen na higieno in zdravje so Rimljani pripisovali kopališčem, potrjujejo tudi manjše rimske terme, ki so jih zgradili v Ajdovščini. Ostanke kopališča se nahajajo v južnem delu mesta, na območju današnje tržnice. Kopališča so služila tudi kot družbena zbirališča.

Slika 10: <https://www.travel-slovenia.si/slo/location/rimske-terme-v-ajdovscini/>

K tem termam spada še pokrita soba za masažo in gimnastiko. Prvotno so bile povezane s stanovanjsko hišo. Zgrajene so bile okoli leta 300 našega štetja. V drugi polovici 4. stoletja so se terme pojavile kot samostojna zgradba s prizidkom za ogrevanje.

4.4 ODSEK 4 – IZVIR HUBLJA

Izvir Hublja se nahaja približno tri kilometre iz Ajdovščine. Na 3100 metrov dolgi poti se skozi 24 postaj podrobneje seznanimo z osnovnimi naravnimi zakonitostmi. Spoznavamo tipične kamnine, drevesne vrste, grmovje, gozdne živali, vodni ekosistem ter druge posebnosti in značilnosti narave. Po približno 20 minutah zmerne hoje navzgor ob strugi Hublja pridemo do izvira te hudourniške reke. Hubelj izvira v prepadnih stenah ob strmem južnem vznožju Trnovskega gozda in je eden najmočnejših pritokov reke Vipave. Pogled na razpenjeno vodo, ko pršijo kaplje, je čudovit. Vode iz podzemlja privrejo skozi tri jame. Skozi Pajkovo mrežo, Veliko Hubeljsko kuhinjo in Vzhodno Hubeljsko jamo. Izvir je še posebej veličasten po obilnem deževju.

Slika 11: <https://aktivni.metropolitan.si/dobro-pocutje/potovanja/ajdovscina/>

Slika 12: <https://www.vipavskadolina.si/aktivno/pohodnistvo/poti/ob-hublju-po-naravoslovni-ucni-poti>

Izvir Hublja je eden glavnih kraških izvirov v Vipavski dolini, pomemben tudi zaradi svoje neoporečnosti in čistosti, saj sodi med najbolj pitne vode v dolini. Ob zgornjem toku Hublja so že v 16. in 17. stoletju delovale kovačije za železo in fužine. Ob Hublju se je v tistem času razvijalo pravo industrijsko središče, ki je zameetek današnje ajdovske industrije.

4.5 ODSEK 5 – FUŽINE IN CERKEV SV. ANTONA PADOVANSKEGA

Leta 1561 je Cesar Ferdinand izdal koncesijo za dva plavža ob Hublju. Vsebina je bila zapisana v posebnem Patentu. Na podlagi tega dokumenta so začele z delom fužine na Fužinah, kar pomeni začetek delovanja proizvodnih dejavnosti ob Hublju in temelj za vse kasnejše industrijske dejavnosti Ajdovščine.

Slika 13:

https://www.ajdovscina.si/ajdovscina/zgodovina/prelomni_dogodki/2012062810031138/12.%20novembra%201561%20so%20pri%C4%8Dele%20delovati%20fu%C5%BEine%20ob%20Hublju/

Pod izvirov reke Hubelj nad Ajdovščino je v 2. polovici 16. stoletja delovala železarna, znana kot fužina Hubelj. Fužine so s krajšim presledkom delovale od leta 1561 do leta 1700. V njej so pridobivali železo z redukcijo železove rude limonita. Ob začetku delovanja je bila fužina namenjena predvsem kovnemu železu. Ko pa so peči predelali v plavž za proizvodnjo grodlja, je tudi količina proizvodnje precej narasla. V fužini so proizvajali vse tri železne materiale, to je kovno železo, jeklo in grodelj. Ta je bil namenjen predvsem livarskim izdelkom. Kovali so ročna orodja za lastne potrebe, za delo na polju in v vinogradu ter v gozdu in rudniku, izdelovali so granate in krogle ter okovja za ladijske topove.

Slika 14:

https://www.ajdovscina.si/ajdovscina/zgodovina/prelomni_dogodki/2012062810031138/12.%20novembra%201561%20so%20pri%C4%8Dele%20delovati%20fu%C5%BEine%20ob%20Hublju/

Nedaleč od izvira Hublja leži podružnična Cerkev sv. Antona Padovanskega v Fužinah nad Ajdovščino. Glavna zahodna fasada je podarjena s pravokotnim portalom, oknom nad njim ter kamnito zvončico, ki se dviga nad robom strehe.

Znotraj je zelo zanimiv strop iz ogledal, obogaten z mavčnim okvirjem. Glavni ter oba stranska oltarja sta iz 18. stoletja. Glavni oltar se ponaša z zelo raznoliko sliko. Nad oltarnim portalom stojita kipa sv. Antona Padovanskega in sv. Janeza Nepomuka. Oltarne slike so iz 19. stoletja. Cerkev je bila prenovljena leta 1990.

Slika 15: <https://aktivni.metropolitan.si/dobro-pocutje/potovanja/ajdovscina/>

4.6 ODSEK 6 – JOCHMANNOV MLIN

Stari Jochmannov mlin, ki kraljuje ob reki Hubelj sredi Ajdovščine in je ena najbolj prepoznavnih zgradb mesta. Ob koncu 19. stoletja je Wenzel Jochmann ob Hublju zgradil velik valjni mlin, ki je bil eden večjih in najbolj naprednih v Avstro-Ogrski. Ostanki te stavbe so še danes lepo vidni in predstavljajo začetek zanimive pešpota po sledih industrijske dediščine v Ajdovščini. Iz tradicije tega mlina se je po drugi svetovni vojni razvilo podjetje z današnjim imenom Mlinotest, ki med drugim izdeluje tudi najbolj priljubljene slovenske testenine.

Slika 16 in 17: <https://www.vipavskadolina.si/odkrivaj/dediscina/kulturna-dediscina/industrijska-dediscina>

4.7 ODSEK 7 – ŠTURJE

Na vzhodni strani Hublja je mestni predel Šturje, nekdanja samostojna občina, kjer je cerkev svetega Jurija. To je predvsem stanovanjski predel, gostota poselitve je največja v soseski Ribnik, kjer stoji tudi Osnovna šola Šturje Ajdovščina.

Slika 18: <https://www.vipavskadolina.si/odkrivaj/dediscina/kulturna-dediscina/arhitektura>

4.8 ODSEK 8 – DVORANA 1. SLOVENSKE VLADE

5. maja je bila v Ajdovščini ustanovljena prva slovenska vlada po 2. svetovni vojni. Občina Ajdovščina na ta dan praznuje svoj občinski praznik, v spomin na osvoboditev izpod fašizma in priključitev Primorske k Sloveniji.

Prvo slovensko vlado je sestavil in vodil Boris Kidrič. Imela je 10 ministrov in eno ministrico. Ustanovljena je bila v Bratinovi dvorani, ki je bila v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja prenovljena, v letu 2005 pa tudi preimenovana v Dvorano prve slovenske vlade.

Slika 19: https://www.ajdovscina.si/ajdovscina/zgodovina/prelomni_dogodki

Slika 20: https://www.ajdovscina.si/katalog_informacij_javnega_znacaja/postopki_in_obrazci

4.9 ODSEK 9 – PILONOVA GALERIJA

Pilonova galerija, ustanovljena leta 1973, je nastala iz umetniške zapuščine, ki jo je sin slikarja in fotografa Vena Pilon, Dominique Pilon po očetovi smrti (1970) podaril mestu Ajdovščina. V zapuščini je poleg umetniških del tudi bogat arhivski fond: dokumenti, rokopisi, korespondenca, knjige in osebni predmeti umetnika.

Slika 21: <https://venopilon.com/sl>

Veno Pilon se je rodil 22. septembra 1896 kot Venceslav Pilon, »v gasi pod kolono« v Ajdovščini. Ob očetu Domenicu in materi Urški, je odrasčal z bratom Jožefom ter s sestrami Marijo, Alojzijo, Milko in Justo. Učitelj na ajdovski ljudski šoli je opazil Pilonovo likovno nadarjenost in njegovi materi priporočil, naj nadaljuje šolanje v Gorici. V aprilu 1915 je bil Veno Pilon mobiliziran v avstro-ogrsko vojsko.

Slika 22: https://en.wikipedia.org/wiki/Veno_Pilon

Domov v Ajdovščino se ni mogel vrniti zaradi italijanske okupacije Primorske. Dokončno se je vrnil spomladi 1968. Občini je podaril kip Ivana Cankarja. V Parizu je izdal Pilonove uganke o pariških slikarjih, v letu 1969 je Orakelj slikarjev izšel tudi v slovenskem prevodu. Priznali so mu status borca za severno mejo. V Parizu je izšla knjižica s Pilonovimi prevodi slovenskih pesnikov. Prejel je Prešernovo nagrado za življenjsko delo. Zadnje dni je zanj skrbela nečakinja Pavla, umrl je 23. septembra 1970 v Ajdovščini.

5. CENA

Cena izleta - 31,50 EUR/osebo

Cena vključuje:

Voden ogled -10,00 EUR/osebo

Vstopnina za Pilonovo galerijo - 1,50 EUR/osebo

Kosilo - približno 20,00 EUR/osebo

6. INFORMACIJE ZA SAMOSTOJNI OGLED

TIC Ajdovščina

Prešernova ulica 9, 5270 Ajdovščina

Tel.: +386 (0)5 365 91 40
e-naslov: ajdovscina@vipavskadolina.si

Gostilna pri izvihu Hublja
IV. Prekomorske 75, 5270 Ajdovščina
Tel.: +386 (0)5 366 37 88
e-naslov: izvirhublja@gmail.com

Pilonova galerija Ajdovščina
Prešernova ulica 3, 5270 Ajdovščina
Tel.: +386 (0)5 368 91 77
e-naslov: pilonova.galerija@siol.net

7. OSTALA TURISTIČNA PONUDBA

7.1 CERKEV SVETEGA JANEZA KRSTNIKA

Cerkev sv. Janeza Krstnika je sezidana na kraju, kjer je bilo v rimskih časih pokopališče. Morda segajo prvi začetki cerkve že v konec antične dobe. Najstarejša letnica, vklesana v cerkvi, je iz leta 1559 nad desnim stebrom, ki podpira kor. Osrednji kip na sredini oltarja predstavlja sv. Frančiška Asiškega. Na desni je kip sv. Ludovika in na levi kip sv. Bonaventura. Na vrhnjem delu oltarja je v sredini kip Marije Vnebovzete. Ob njej so skulpture, ki predstavljajo tri Božje kreposti: vero, upanje in ljubezen. Na baldahinu nad tabernakljem sta kipca Janeza Krstnika, ki krščuje Jezusa. Veliki oltar je zelo lepa baročna umetnina. Prvi dve freski na stropu je naslikal Anton Cebej. Največje Cebejevo delo v cerkvi je križev pot, ki je nastal okrog leta 1770. Spada med najstarejše in najbolj znane baročne križeve pote v Sloveniji.

Slika 23: <https://www.geago.si/sl/pois/9579/cerkev-sv-janeza-krstnika-ajdovscina>

7.2 KIP FILIPA TERČELJA

Kip Filipa Terčelja se nahaja na trgu v Šturjah. Bil je duhovnik in narodni buditelj, ki se je rodil leta 1892 v Grivčah. Bil je tudi publicist, nabožni pisec, pisatelj in pesnik. V medvojnem obdobju je bil zaslužen za ustanovitev več prosvetnih društev in je storil veliko za Slovence na Goriškem. Zaradi tega so ga fašisti politično preganjali in večkrat je bil zaprt. Leta 1946 je bil ustreljen.

Slika 24: <https://ars.rtvsllo.si/2020/03/musica-sacra-223/>

7.3 LOKARJEVA GALERIJA

V Ajdovščini, v rojstni hiši Danila Lokarja, zdravnika in pisatelja, pod okriljem Društva likovnih umetnikov Severne Primorske deluje Lokarjeva galerija. V galeriji so na ogled razstave sodobnih likovnih ustvarjalcev, v hiši pa je urejena tudi Lokarjeva spominska soba.

Slika 25: <https://www.vipavskadolina.si/odkrivaj/dediscina/kulturna-dediscina/muzeji-in-galerije/lokarjeva-galerija-ajdovscina>

7.4 MUZEJSKA ZBIRKA

V muzejski zbirki Ajdovščina je na ogled stalna arheološka razstava Goriškega muzeja Fluvio frigido – Castra – Flovius – Ajdovščina, na kateri je predstavljena poselitev Ajdovščine od prazgodovine do zgodnjega srednjega veka. V stavbi muzeja je na ogled tudi stalna razstava fosilov ajdovskega zbiratelja in ljubiteljskega geologa Stanislava Bačarja. Zbirko sestavlja okoli 1200 fosilov iz vse Slovenije, med katerimi so tudi zelo redki primerki, nekateri tudi takšni, ki so bili na našem območju najdeni prvič na svetu.

Slika 26: <https://www.vipavskadolina.si/odkrivaj/dediscina/kulturna-dediscina/muzeji-in-galerije/muzejska-zbirka-ajdovscina>

7.5 GALERIJA LIČNA HIŠA

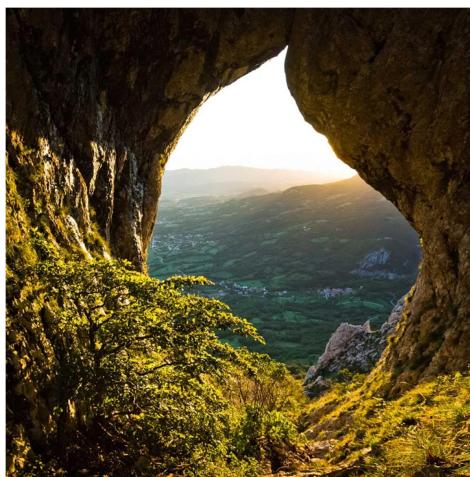
Lična hiša je odprla svoja vrata 19. septembra 2003, ko sta njena ustanovitelja – umetnika Polona Kunaver Ličen in David Ličen – prvič naznanila, da bo nova galerija ponujala vrsto umetniških in kulturnih dogodkov. Razstave, ki se v okviru umetniškega društva Lična hiša vrstijo v galeriji od leta 2003, so zasnovane na visokem nivoju, ki vedno temelji na estetski vrednosti umetniških del. Vsaj polovica razstav v posameznem letu je bila namenjena še neuveljavljenim likovnim umetnikom, tako kot sta ob otvoritvi obljubila David in Polona. Poleg vseh razstav in likovnih delavnic pa je v Lični hiši tudi prostor za različna izobraževanja, potopisna predavanja in literarne večere, tri leta zapored pa sta v njej potekala tudi glasbeni festival ter dramsko lutkovna delavnica.

Slika 27: <https://www.vipavskadolina.si/odkrivaj/dediscina/kulturna-dediscina/muzeji-in-galerije/galerija-licna-hisa-ajdovscina>

7.6 OTLIŠKO OKNO

Otliško okno se nahaja severno od Ajdovščine na robu Trnovske planote. Okno je najbližje vasi Otlica, po katerem je vas tudi dobila ime. Do Otliškega okna vodi več poti, najkrajša je iz vasi Otlica, najbolj obiskan pa je dostop od izvira Hublja. Z zgornje strani okna je lep pogled skozi okno, kjer pod seboj vidimo Vipavsko dolino. V bližini okna, le 100m stran pa se nahaja kamniti polž in nad njim kamnita piramida.

Slika 28: <https://www.vipavskadolina.si/si/aktivno/pohodnistvo/poti/otlisko-okno>

8. MOBILNA APLIKACIJA TURISTIČNI VODNIK

Mobilna aplikacija Slovenski turistični vodnik je zelo zanimiva in priročna. Je veliko bolj učinkovita kot na primer Google Maps. Všeč so mi fotografije, opisi ter ocena turističnih atrakcij.

V aplikaciji so že vnesene naslednje interesne točke: Castra, Fužine, Izvir Hublja in Otliško okno.

Dodali bi lahko še nekaj v tem itinerarju omenjenih znamenitosti, kot je Jochmannov mlin, Rimske terme, Lavričev trg,...

9. VIRI

- <http://izvirna-vipavska.si/sl/rimska-utrdba-castra-ajdovscina>
- <https://www.vipavskadolina.si/splosno/ajdovscina>
- <https://sl.wikipedia.org/wiki/Ajdov%C5%A1%C4%8Dina>
- https://www.lokalne-ajdovscina.si/article/2016042008594929/ajdovscina_na_diapozitivih_vena_pilona_1968_1970/
- <https://sl.wikipedia.org/wiki/Ajdi>
- <https://www.travel-slovenia.si/slo/location/rimske-terme-v-ajdovscini/>
- <https://www.vipavskadolina.si/odkrivaj/dediscina/kulturna-dediscina/arheoloska-dediscina>
- https://kraji.eu/slovenija/izvir_hublja/slo
- https://www.ajdovscina.si/ajdovscina/zgodovina/prelomni_dogodki/2012062810031138/12.%20novembra%201561%20so%20pri%C4%8Dele%20delovati%20fu%C5%BEine%20ob%20Hublju/
- <https://www.travel-slovenia.si/slo/location/cerkev-sv-antona-padovanskega-ajdovscina/>
- <https://www.vipavskadolina.si/aktivno/pohodnistvo/poti/ob-hublju-po-naravoslovni-ucni-poti>
- <https://www.vipavskadolina.si/odkrivaj/dediscina/kulturna-dediscina/industrijska-dediscina>
- https://www.ajdovscina.si/ajdovscina/zgodovina/prelomni_dogodki/2012062809321099/5.%20maja%201945%20je%20bila%20v%20Ajdov%C5%A1%C4%8Dini%20ustanovljena%20prva%20slovenska%20vlada%20po%202.%20svetovni%20vojni%20/
- https://www.ajdovscina.si/katalog_informacij_javnega_znacaja/postopki_in_obrazci/2012083112475904/Uporaba%20Dvorane%20prve%20slovenske%20vlade%20Ajdov%C5%A1%C4%8Dina/
- <https://venopilon.com/pilonova-galerija-ajdov%C5%A1%C4%8Dina>
- <https://www.rtv slo.si/slovenija/v-ajdovscini-bodo-postavili-spomenik-narodnemu-buditelju-tercelju/224983>
- <http://zupnija-ajdovscina.rkc.si/index.php/content/display/90/20/20>
- <https://www.vipavskadolina.si/odkrivaj/dediscina/kulturna-dediscina/muzeji-in-galerije/lokarjeva-galerija-ajdovscina>
- <https://www.vipavskadolina.si/odkrivaj/dediscina/kulturna-dediscina/muzeji-in-galerije/muzejska-zbirka-ajdovscina>
- <https://licnahisa.com/kdo-smo/predstavitev>
- https://www.hribi.net/gora/otlisko_okno/26/816